1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 82.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 1.85, buiten Assen franco per post ƒ 2.00.

ZATURDAG 13 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **ƒ 1.00** en voor elken regel meer **15** cent, behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie Drenthe, doen te weten:

dat door de Staten dezer Provincie, in hunne Vergadering van 19 Julij 1855, is vastgesteld hetgeen volgt:

REGLEMENT VAN HET VEENSCHAP: **de Oostermoersche en Zuidenveldsche veenen, van Eext tot Valthe ingesloten.**

—

Vervolg.

§ 2. *Van de werkzaamheden van het Bestuur.*

Art. 10. Het Bestuur benoemt zijnen Voorzitter, en voorts eenen Secretaris-Boekhouder uit zijn midden of uit de stembevoegden van het Veenschap.

Art. 11. Het Bestuur is belast met het voorbereiden van het verkiezingswerk tot benoeming van zijne leden en van dat der leden van de Markebesturen; met het toezigt op het opmaken en bijhouden van den legger der gronden en eigenaren in iedere Marke en van de lijst der stembevoegden; met de schouw over alle daaraan onderworpene voorwerpen op het grondgebied van het Veenschap; met het toezigt op de uitvoering van bestaande of nader vast te stellen plannen van aanleg; met de zorg voor de uitvoering van het Convenant met de Stad Groningen; met het beheer der finantiën van het Veenschap; met het handelen voor het Veenschap met derden, en in het algemeen met al hetgeen volgens het Algemeen Reglement op de Verveeningen en den aard der zaak tot de bemoeijingen van het Algemeen Bestuur behoort.

Art. 12. Het Bestuur vergadert jaarlijks op den eersten werkdag der maanden April, Junij, Augustus en October.

Het vergadert overigens zoo dikwijls de Voorzitter of twee der leden dit noodig oordeelen.

Op schriftelijke aanvraag van zoodanige twee leden, zal altijd de vergadering, binnen veertien dagen, nadat het verzoek bij den Voorzitter is ingekomen, moeten worden gehouden.

De vergaderingen worden gehouden in eene der Gemeenten, waarin de onderdeelen van het Veenschap gelegen zijn.

Art. 13. De Voorzitter belegt de vergaderingen en roept tegen en op bepaalden tijd en plaats, de leden daarvoor op bij oproepingsbiljetten, die minstens acht dagen vooraf aan de leden worden bezorgd. Die oproepingsbilletten vermelden de te behandelen zaken.

De Voorzitter heeft het beleid der vergadering.

Art. 14. Zijn in eene vergadering niet meer dan de helft der leden tegenwoordig, dan mag daarin niet worden besloten. Bij gebreke daarvan wordt eene nieuwe vergadering belegd, waarin door de alsdan presente leden, mits hun getal dat van drie bereike, geldig wordt besloten omtrent de onderwerpen op de oproepingsbilletten voor de vorige vergadering vermeld, en in die voor deze vergadering herhaald.

Tot zoodanige vergadering worden de leden minstens tweemaal vier en twintig uren te voren opgeroepen.

Art. 15. Ieder lid teekent, bij zijne komst in de vergadering, zijnen naam op het notulblad.

Art. 16. Bij het staken der stemmen wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Art. 17. In iedere vergadering worden zoogenaamde korte notulen gehouden en na lezing gearresteerd.

De gewone notulen worden nader opgemaakt. Vorderen het echter twee leden, dan worden ook deze staande de vergadering gereed gemaakt en geresumeerd. Zij worden overigens altijd in de eerstvolgende vergadering gelezen.

Art. 18. Het Bestuur kan Commissien uit zijn midden benoemen, om te dienen van berigt en raad en tot het uitvoeren van eenen bijzonderen last.

Art. 19. De leden van het Hoofdbestuur mogen noch middellijk noch onmiddellijk deel nemen aan aanneming of levering ten behoeve van het Veenschap of van eenig onderdeel, noch van een van beiden onderhands koopen of huren.

§ 3. *Van de schadeloosstelling der leden van het Bestuur.*

Art. 20. De leden van het Bestuur zullen wegens kosten van verplaatsing voor ieder uur bereisden afstand, heen en terug, in ééns genieten één' gulden vijftig cents voor reis- en verblijfkosten. Bij oponthoud van langer dan een dag, zal daar te boven voor den tweeden en iederen volgenden dag worden genoten vier gulden voor verblijfkosten.

Tot berekening der reiskosten zal ieder lid van het Bestuur geacht worden te wonen in de Gemeente, waarin de Marke, waarvoor hij zitting heeft, gelegen is, en af te reizen uit de hoofdplaats der Gemeente.

§ *Van den Boekhouder-Secretaris.*

Art. 21. De Boekhouder-Secretaris geniet als zoodanig eene wedde van ƒ 300-〃 en daarenboven één' cent van iedere ƒ 1.10, door hem per dagwerk zwarten turf te innen ingevolge het hierna bij art. 57 bepaalde. Hij stelt zekerheid voor zijn financieel beheer bij zakelijken borgtogt, ten genoege van het Hoofdbestuur.

Art. 22. Hij wordt benoemd voor den tijd van zes jaren en treedt op den laatsten December van het zesde jaar af. Is hij lid van het Hoofdbestuur, dan houdt hij op Secretaris-Boekhouder te zijn, tegelijk als hij ophoudt te zijn lid van het Bestuur. Hij is telkens op nieuw benoembaar.

Art. 23. Hij wordt tusschentijds door het Bestuur ontslagen wegens ontrouw of verregaande nalatigheid.

Art. 24. Hij woont de vergadering van het Bestuur als Secretaris bij en houdt de notulen. Bovendien staat hij, des gevorderd, alle Commissien en leden van dat Bestuur in afzonderlijke werkzaamheden bij.

Hij voert, namens het Bestuur, het financieel beheer van het Veenschap, voor zooveel niet eenig deel daarvan met name aan de Markebesturen is opgedragen.

Hij doet de ontvangsten en uitgaven, en is verpligt deswege te houden de registers, die hem daarvoor door het Bestuur zullen worden opgegeven.

Hij bewaart voorts de gelden en effecten van het Veenschap, met al de stukken tot de comptabiliteit betrekkelijk, of overigens van blijvend belang, in eene kist of plaats, gesloten met twee verschillend werkende sloten, waarvan de sleutel van het ééne bij den Voorzitter, van 't andere bij hem berust.

Hij doet jaarlijks, in de maand Mei, rekening en verantwoording, in eene vereenigde vergadering van het Hoofdbestuur en de Volmagten.

Hij staat, des gevorderd, de Markebesturen bij in de verschillende onderdeelen op de Markevergaderingen, en fungeert daarbij als Secretaris en houdt de notulen.

Hij verrigt verder die werkzaamheden, welke, bij eene door het Hoofdbestuur vast te stellen instructie hem zullen worden opgedragen.

Art. 25. Hij legt in eene vergadering van het Hoofdbestuur, in handen van den Voorzitter, af den volgenden eed of belofte:

〃Ik zweer/beloof, dat ik de functien van Secretaris-Boekhouder 〃van het Veenschap volgens het reglement en de mij te ge-〃ven instructie, eerlijk, getrouw en met ijver zal waarnemen."

〃Zoo waarlijk" enz.

HOOFDSTUK III.

Over het Bestuur der Onderdeelen, of het Markebestuur en de Markevergaderingen.

§ 1. *Over het Bestuur.*

Art. 26. In iedere Marke is het Bestuur opgedragen aan twee Volmagten, uit en door de stembevoegden benoemd voor zes jaren, van welke om de drie jaren op den laatsten December één aftreedt, doch dadelijk weder benoembaar is.

Art. 27. De Volmagten in dezelfde Marke mogen elkander niet nader dan in den vijfden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan.

Art. 28. De vereischten voor het zijn van Volmagt zijn dezelfde als die voor Lid van het Hoofdbestuur.

Art. 29. De volmagten hebben het dagelijks beheer, en het toezigt op alle zaken en werken tot het Veenschap behoorende, ieder in zijne Marke. Bij ontdekking van gebreken, geven zij daarvan kennis aan de onderhoudpligtigen, met last tot herstel; is het onderhoud ten laste der Marke, dan zorgen zij voor herstel. Vereischt het herstel meer dan gewoon-onderhoudskosten, dan geven zij onmiddelijk kennis aan het Hoofdbestuur, om, na verkregene magtiging van hetzelve, tot de openbare aanbesteding van het werk over te gaan.

Zij beleggen de Markevergaderingen op telkens bij de oproeping te bepalen plaats binnen de gemeente waarin de Marke gelegen is, bij schriftelijke oproeping, die de te behandelen onderwerpen vermeldt, en, minstens zes dagen te voren aan de eigenaren wordt bezorgd. Zij houden de notulen in die vergadering, doch kunnen dit aan den Secretaris-Boekhouder opdragen. Zij voeren de daarin genomene besluiten uit, wanneer de uitvoering daarvan niet behoort tot het werk van het Algemeen Bestuur. Zóó bezorgen zij ook de uitvoering der vastgestelde of vast te stellen plannen van aanleg. Zij voeren uit de besluiten van het Algemeen Bestuur, waarvan dit hun de uitvoering heeft opgedragen. Zij vertegenwoordigen de Marke zóó bij 't Algemeen Bestuur, als bij derden. Zij houden den legger van het groudgebied der Marke, bedoeld bij art. 12 van 't reglement op de verveeningen in Drenthe. Daarenboven houden zij eene lijst der eigenaren in de Marke, aanwijzende het bundertal, dat ieder daarin bezit; deze lijst wijst de stembevoegdheid aan. Zij brengen daarin de noodige verandering, op vertoon van de titels van overgang, of op verklaring van partijen. Zij doen de ontvangsten en uitgaven voor hunne Marke, en houden deswege de registers, die hun daarvoor door het Hoofdbestuur zullen worden opgegeven.

Art. 30. De volmagten mogen noch middellijk noch onmiddellijk deelnemen aan leveringen of aannemingen ten behoeve van het Veenschap of hunner Marke, noch van één van beide onderhands koopen of huren.

Art. 31. Zij leggen in handen van den Voorzitter van het Hoofdbestuur, in eene vergadering van dat Bestuur, den volgenden eed of belofte af:

〃Ik zweer/beloof, dat ik de functiën van Volmagt van de marke 〃van . . . . . . getrouwelijk en met ijver zal waar-〃nemen, en de belangen dier marke en van het Veenschap 〃zal behartigen."

Art. 32. De oudstbenoemde Volmagt is, namens het Markebestuur, bij uitsluiting belast met het finantieel beheer.

Hij is gehouden in de maand April in eene Markevergadering te geven rekening en verantwoording van zijn beheer.

Die volmagt zal jaarlijks uit de Markegelden genieten eene belooning, bij Marke besluit te regelen.

Art. 33. De volmagten kunnen, wegens ontrouw of verregaande nalatigheid, op verzoek van het Hoofdbestuur, worden ontslagen door Gedeputeerde Staten. Na zoodanig ontslag, zijn zij in de eerstvolgende zes jaren noch tot lid van het Hoofdbestuur noch als Volmagt benoembaar.

§ 2. *Over de Markevergaderingen.*

Art. 34. Markevergaderingen zijn de wettig zamengeroepene bijeenkomsten van de stembevoegde eigenaren in ieder onderdeel.

Daarin wordt over belangen van het onderdeel beraadslaagd en besloten.

De leden teekenen bij het komen in de vergadering hunne namen op eene presentielijst.

De oudstbenoemde Volmagt is Voorzitter, de jongste Secretaris in deze vergaderingen, tenzij de Secretaris-boekhouder, geroepen die functiën waar te nemen, tegenwoordig zij, als wanneer deze als zoodanig fungeert.

Art. 35. Zij worden gehouden zoo dikwijls dit noodig is. Die noodzakelijkheid wordt o. a. gerekend te bestaan, zoodra drie stembevoegden het verlangen daartoe schriftelijk aan volmagten zullen hebben te kennen gegeven.

Art. 36. De bepaling van art. 16 is op de Markevergaderingen toepasselijk.

(*Wordt vervolgd.*)

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

12 OCT.

Spanje leeft in politieken barensnood. De liberale partij is er meester en de kerkelijke tracht haar uit den zadel te ligten, terwijl de Koningin er als 't ware genadebrood eet. Espartero is ziek naar ligchaam en ziel. Hij ondervindt, dat de volksgunst wuft is, en gelooft, dat de toekomst onheil spelt; hij heeft weinig lust, om talent en kracht nog eens weder veil te stellen voor een ondankbaar volk, dat alleen uit r e g e n t e n bestaat — dat welvaart en bloei vraagt, zonder er zelf iets voor te doen, en dat goed en met kracht geregeerd wil zien -- wie? Zijn b u u r m a n.

O'Donnell is de ijzeren vuist, die de orde nog bewaart. Of hij dit steeds zal kunnen? Of de Geestelijkheid hem den voet niet zal ligten? De domme menigte is het eens met de ultramontaansche Geestelijkheid. Zij ziet in elk onheil, dat land of stad of dorp treft, de straffende hand der Voorzienigheid, omdat de Spaansche Natie duldt, dat de R.-Catholijke godsdienst van den troon is verdreven. Maar de domme menigte in Spanje is niet meer zoo talrijk als men vroeger wel dacht. De verlichting is daar veel meer doorgedrongen, dan men in Europa wel wist, en deze tijd van vrijheid heeft lang genoeg geduurd, om Spanje te overstroomen met geschriften van allerlei aard, die het volk in menig opzigt met nog andere denkbeelden zullen eigen maken. De Koningin, die eene zeer gehoorzame dochter van Rome is, lijdt intusschen. En wat zij nog zoo verschrikkelijk niet acht, ten aanzien van 't geen er op kerkelijk gebied voorvalt, wordt haar door de ultramontaansche priester-partij, die haar omringt, met de zwartste kleuren afgeschilderd.

Spanje — dat is zeker — is een heerlijk land, met veel schulden, doch niet te veel, om gemakkelijk betaald te kunnen worden, als Spanje een verlicht en krachtig Bestuur had, dat alle partijschap het hoofd indrukte en zich wat meer met landbouw en nijverheid bemoeide — dat de priesters in de kerk hield en zelf op het gebied van materiële ontwikkeling bleef, en dat den Spanjaard wat beter leerde w e r k e n en wat minder p o l i t i s e r e n. Zooals het nu is, kan het niet blijven, en Spanje gaat eene toekomst vol geweld of vol van de oude dommeligheid te gemoet.

De Cortes zullen weldra hebben te beslissen, of Spanje's toetreding tot het Westersch verbond goed en nuttig is. De R.-Catholijke geestelijkheid, die weinig hart meer heeft voor de Oostersche kwestie, sedert Palmerston en Russell toonden nog zoo anti-Catholiek te zijn — sedert zij de politiek en het administratief beheer van Italie zoo onbarmhartig aan de kaak stelden — die geestelijkheid zal Spanje buiten de kwestie trachten te houden, ook omdat de duizende Spanjaarden, die een tijd lang het land zouden verlaten, gewis met denkbeelden terugkomen, die weinig rijmen met de leer der R.-Catholijke geestelijkheid. Die toch naast een Engelschman in 't gelid staat, moet al sterk zijn in 't geloof aan fabeltjes, als hij hem even geloovig verlaat.

In Sardinie blijft de liberale partij meester, in weerwil van 's Pausen banvloek, die duizenden trof. Hoevelen zullen daar, zonder 〃bediend" te zijn, de eeuwigheid ingaan, als er geen vergelijk wordt getroffen tusschen de Regering en den Heiligen Stoel. En toch zijn daar duizenden tamelijk gerust, ja vindt men onder hen, die de vrijheid nemen van te gelooven, dat de Hemelsche Vader daar boven hun den toegang tot het betere Vaderland niet zal weigeren, omdat kardinaal Antonelli het hier beneden niet kon vinden met de Sardinische Regering — dat dáár de vraag zal zijn: 〃hoe hebt gij geleefd en geloofd?" en niet, of men een vrij-billet heeft van den Pausselijken Stoel.

De Koning zou een uitstapje maken naar Frankrijk en Engeland, doch zijn gezondheids-toestand belette dat tot nu toe. Men heeft hem zevenmaal adergelaten en dit deed velen bezorgd zijn. In Sardinie maakt men gaarne een zieke zoo bloedeloos mogelijk. Dat geneeskundig stelsel bragt men ook in praktijk bij de ziekten van de leden der Koninklijke familie, die in 't afgeloopen jaar ten grave daalden, en daardoor geraakte het, vooral buitenlands, in zeer slechten reuk. De vrees, die men voor 's Konings leven koesterde is echter geweken, trouwens de jongste berigten luiden veel beter.

De twist, tusschen Sardinie en Toscane, denkt men spoedig te vereffenen.

Hoe het in Napels zal afloopen met het geschil met het Westen, is nog onzeker. Koning Ferdinand heeft een goed leger en speelt zeer ongaarne eene ondergeschikte rol, maar het Westen heeft groote kracht en laat zich niet door een staatje als Napels trotseren. De Koning, die zeer gezien is bij de ultramontanen, gaf met de eene hand toe wat hij met de andere terug trok — hij *naide* en hij *kneep* en de priesters juichten reeds: 〃hij zal overwinnaar zijn, zoowel nu als in 1848!" Maar Koning Ferdinand is toch niet geheel en al kindsch. Hij weet zeer goed, dat een kanonskogel niet afstuit op eene medaille van de onbevlekte ontvangenis en een bajonet niet wordt afgestompt door een priester-kap en hij zal dus, als het er op aankomt, toegeven. Oostenrijk dient hem hierin van goeden raad en Rusland dat hem welligt zou *willen* helpen, moet zeggen: 〃ik

en kan niet!" Overigens moet het worden erkend, Koning Ferdinand maakt het te erg. Hij is daar even als in vroeger tijd de schoolmeester op 't platte land, kastijdende die hij al en niet lijden mag, terwijl de regterlijke magt slechts één gevoel huldigt, namelijk dat, 't welk wordt veroorzaakt door de aanraking van *muntstukken*.

Dat gaat op den duur niet. De menschen zijn de kinderschoenen ontwassen en hoeveel eerbied nog in veler harten moge huizen voor de overheid, als de van God gestelde magt, zoo gelooven zij toch niet dat het tot de vereischten van een goed opvoedingsplan behoort, als die overheid de volwassen kinderen der menschen voor eene commissie trekt, die hun volgens hun welbehagen een klein of groot getal stokslagen laat toedienen, indien hun katholiek geloof niet is dat van Z. M. Ferdinand II, Koning der beide Siciliën en van Jeruzalem, Hertog van Parma, van Plaisance en van Castro.

Uit Rome verneemt men thans weinig nieuws en het schijnt wel dat Pius, de zwakke Pius, eenigzins moedeloos wordt. Geen wonder!— als de zonen des huizes, de Spanjaard, de Sardiniërs, en zelfs de Napolitanen, (men denke aan de Jezuïten, door Koning Ferdinand onder toezigt gesteld) zoo weerspannig zijn, wat heeft hij dan te verwachten van hen, die meer uit zijn gezigt zijn! Zoo zou hij, 't was hoofd, op 28 jl. in het consistorie over de kerkelijke aangelegenheden in Zwitserland hebben gesproken, doch hij sprak geen woord! Zijne toespraak was wel klaar, doch de omstandigheden heetten veranderd te zijn! De houding der Spaansche en Sardinische bevolking, na zijne vermaningen, is ook niet bemoedigend om steeds de straffende hand uit te steken. Zijne kinderen verdeemoedigen zich niet! De Zwitsers, die ook een banvloek verwachtten, zijn te leur gesteld, en niet, zoo als men te Rome liever zou hooren, „er met den schrik afgekomen." Zij willen geen administratief Pausselijk beheer, en waarlijk, Rome zelf is ook geen modelstaat genoeg, om dat te wenschen.

Oostenrijk heeft nu met Rome een concordaat gesloten, geheel de ultramontaansche pers juicht daarvan. Keizer Frans Jozeff zocht zijn steun bij de geestelijkheid en wacht veel heil van de Jezuïten. Daarom stelt hij het onderwijs geheel in hunne handen. De keizer is vlug, zegt men, en verstandig. 't Is mogelijk, maar hij ziet, dunkt ons, niet *ver*. Als hij de jeugd onder de hoede stelt van vader Loyola, dan verkoopt hij zich zelven en zijne toekomst, en als hij eens van de koop los wil zijn, zal hij een zeer duren losprijs moeten geven. De Paus, en dit spreekt van zelven, is de beschermende vader des Keizers, maar of die bescherming veel waard is, zal blijken. Op dit oogenblik echter heeft hij er baat bij, want de R. Catholieke geestelijkheid, die in de Oostersche kwestie eene groote rol speelt, ziet in de Oostenrijksche politiek groote wijsheid, en staat die op zijde, als Frankrijk meer vraagt dan Keizer Frans Jozeff meent te moeten geven. De groote vraag is, of de beide keizers zich lang gelukkig zullen vinden onder de ultramontaansche pantoffel.

Pruissen wil er niet onder. Koning Friedrich Wilhelm, voor sommigen te streng orthodox, houdt de ultramontanen op distantie, en waar zij te veel praten, legt hij hen, zonder schroom, het zwijgen op. Zij bukken zich, want verzet zou niet baten. De Jezuïten kennen hun man en hun tijd. Zij weten te gehoorzamen, als tot tegenstand hunne kracht zou te kort schieten. Zoo was de Aartsbisschop van Keulen een der eersten en der ijverigsten, die den Koning, bij zijn jongste bezoek te Keulen begroette en huldigde. Hij werd geridderd en ter koninklijke tafel genoodigd, gewis zeer tot ergernis van de kortzigtigsten onder de ultramontanen. Maar is het ook hooge politiek? De Koning mag wel wakker zijn! „*Ieder is te koop als men den prijs maar weet*," is een spreekwoord dat de paters-Jezuïten zeer goed kennen en in beoefening brengen. Hier winst door *durven* — daar door *kruipen*. Hier door een *goed woord* — daar door *geweld!* Maar de koning zal dat wel weten. De Europeesche pers toch heeft die wolven in schaapsvachten te dikwerf uitgekleed, dan dat men altijd in hen zou zien, wat zij gaarne vertoonen. Er steekt zoo ligt een eindje staart of iets van de ooren uit het geleende kleed!

In Engeland en Frankrijk is men de nijvere bevolking in de jongste dagen zeer verontrust door de finantiële crisis, en veel werd er over de oorzaken en de middelen, om die tegen te gaan, geschreven; terwijl zij in Engeland ook de ernstige vraag deed geboren worden: zou de Natie den last des oorlogs op den duur kunnen dragen?

De *Times*, die alles weet, of liever alles meent te weten, en dus ook luide verkondigt, antwoordt hierop, dat de Czaar, door zijne hardnekkigheid den oorlog hebbende doen ontstaan, Engeland een geheel bijzondere dienst bewees, door die Natie te verhinderen, haar geld te geven voor den krijg, en haar dus te beletten, groote sommen in gewaagde handels-ondernemingen te steken. Vroeger werd het der Engelsche Natie als zeer hooge verdienste aangerekend, dat zij hare kapitalen gebruikte voor handel en nijverheid. Zoo ziet men ook hier, dat elke zaak twee handvatsels heeft. De Czaar bewaart nu Engeland voor eene handels-crisis, en dat komt door de *Times* aan 't licht bij het ontstaan van eene geld-crisis! De *Times* beweert verder, dat Engeland zeer gemakkelijk een nog kostbaarder oorlog kan voeren van de winst van den zoo heilzaam door den Czaar beperkten handel! — dat er veel goud is te wachten uit Californië en Australië enz. enz. Er zijn echter, die de vrijheid nemen, om dit te betwijfelen, en meenen, dat de tegenwoordige nood, die welligt zal te boven zijn te komen, eene ernstige waarschuwing is, om het oorlogspaard te ontzadelen en te Weenen in den vredes-tempel te gaan.

Frankrijk wijt dezelfde verlegenheid aan den mislukten oogst, aan den uitvoer van veel geld voor den oorlog, aan de groote inkoopen van granen enz. enz., doch ook daar heeft men alle hoop, dat de crisis zonder groote schokken zal worden overleefd. Wat de bevolking van dit alles zegt, weet men niet, omdat zij verpligt is te zwijgen. De bladen wegen hunne woorden, want eene Keizerlijke waarschuwing staat steeds voor de deur der bureaux. Het is dus moeijelijk de algemeene opinie der menigte te kennen. Het schijnt echter, dat zij over die beperking harer uiting over de groote aangelegenheden van dezen tijd tamelijk tevreden is, maar de Regering is toch niet zonder vrees voor de stemming des volks, als de maag hare eischen beperkt ziet. De honger is de krachtigste bondgenoot van de ontevredenheid.

De twist met Napels over het niet salueeren van Fransche schepen, schijnt nog niet vereffend, doch de Keizer achtte het noodig, door eene Nota in den *Moniteur* bekend te maken, dat hij zich met de Binnenlandsche politiek der beide Siciliën niet wenschte te bemoeijen — dat zijne regering eene regering des vredes is, en hij geenszins het plan heeft, om eerzuchtige aanspraken van leden zijner familie in de hand te werken.

De duurte der levensmiddelen, waarvan wij boven reeds met een woord repten, heeft reeds eenige maatregelen uitgelokt, b.v. eene vleeschzetting. De prijs van dit voorname voedingsmiddel wordt elke 14 dagen bepaald, terwijl het rundvleesch in drie en het kalfsvleesch in twee soorten is verdeeld. Die vleesch koopt, ontvangt een bewijs welke kwaliteit hij heeft en hoeveel hij betaalt. Ook heeft de Regering het plan, om den verkoop van graan hoofdzakelijk op de markten en niet bij particulieren te doen plaats hebben. Het kwaad moet wel dreigend zijn, om zulke bemoeijingen van de zijde der Regering in het handelsverkeer en in de gewoonten van koop en verkoop te wettigen, bemoeijingen, die geheel aandruischen tegen de leer der staathuishoudkunde van onzen tijd. Deze wil de meest mogelijke vrijheid in alle koop en verkoop, overtuigd als ze zegt te zijn, dat de concurrentie elk misbruik belet, althans genoegzaam belemmert. Hoe dit zij, buitengewone tijden eischen wel eens buitengewone maatregelen, en daardoor is het wel mogelijk, dat de tusschenkomst der Regering somsnoodig is, al verstoort zij tijdelijk de door den tijd gewettigden loop der zaken. Zeker is het echter, dat vele der genomen maatregelen, tot tegemoetkoming in den druk der menigte, op andere klassen der bevolking zullen drukken. Het is echter te wenschen, dat hierin geene overdrijving plaats grijpe, want dan zou het kwaad, 't welk hier onderdrukt was, ginds ondragelijk kunnen worden en dus slechts eene verplaatsing zijn van ellende.

In Engeland spreekt, schrijft men althans minder over „den duren tijd." De natie politiseert te druk. De Franschman, die dit niet mag, heeft nu tijd om aan de behoeften van zijn ligchaam te denken. Met een blad, dat op hoogen toon over de zaken des Lands spreekt en de Regering hoogelijk prijst of liever nog gestrengelijk, ja bitter laakt, had hij voorheen aan de helft van het brood genoeg, dat hij nu orbert. De politiek was als 't ware zijn hoofdschotel. Nu spreken steeds de keizer en zijne aanhangers, en dat bevalt hem niet. Daarom voedt hij altijd zijne maag en dat is bij groote duurte zeer lastig. De oorlog houdt John Bull bezig en het is hem eene groote uitspanning, als hij Ministers, Generaals, enz. enz. ter dege hoort havenen. De dagblad-pers beijvert zich dan ook wel om deze liefhebberij te bevredigen, en de *Times* en consorten schermen tegen hoog en laag, als Don Quichot tegen de windmolens. Niets is veilig voor die papieren helden. Alles wordt voor hunne regtbanken geroepen en veel zonder genade veroordeeld. Wijlen Raglan werd in der tijd verschrikkelijk gehavend en nu is Generaal Simpson de zondenbok der Engelsche pers. Hij is althans goed om batailles te verliezen, en behoort dus teruggeroepen te worden.

Ook de Prins van Pruissen, zoon van den vermoedelijken opvolger der kroon, liep door de Engelsche spitsroeden. Hij is de pretendent van de oudste der koninklijke Prinsessen en zou daarom veel te goede partij doen, omdat zijn Oom te Russisch is. Dit zegt de *Times* in zeer onheusche taal, grof als hij is, wanneer hij vol boozen luim is. De echte Engelschman, die zijne koningin te hoog stelt voor de vitterijen der pers, duidt het echter den *Times* zeer euvel, dat hij zijne bitse tong steekt in de teederste aangelegenheden, van het koninklijk familie-leven.

Er zijn dan ook bladen, die hunne stem verheffen tegen de aanmatigingen van de *Times*, en dapper den draak steken met zijne bemoeialachtigheid. Zij noemen hem den knorrigen oud-oom, die boos is als men hem niet genoeg telt. De Prins van Pruissen moest hem eerst het jawoord hebben gevraagd!

Verlaten wij nu het kerkelijk-maatschappelijk gebied, en stappen wij over op het meer diplomatiek en oorlogsterrein.

Rusland — dat veel leed — heeft veel te wreken, en als het zich daartoe de kracht toeschrijft, zal het zijne vernedering ook ter dege trachten te wreken. De Keizer zou te Simferopol eene revue houden over zijne krijgsmagt aldaar, terwijl er gewis ook zal worden besproken of de Krim te behouden is, of de geällieerden te verdrijven zijn, dan wel of het geraden mag heeten het schier-eiland te ontruimen.

Gortschakoff zal hoogstwaarschijnlijk daar ter plaatse zijn, als zijne tegenwoordigheid niet in de noordelijke forten of in de onmiddelijke nabijheid van het tooneel des krijgs wordt geëischt. Of de Keizer dat tooneel nog nader zal komen dan te Simperopol, is onbekend. Men weet, dat de Russen niet gewoon zijn veel te praten van 'tgeen zij willen doen, hierin eene geheel andere gewoonte volgende dan die van het Westen. Napoleon toch reisde in de kolommen der dagbladen wel 10 maal naar de Krim, terwijl hij persoonlijk te Parijs bleef. De Czaar wilde gaan, en ging met zoo veel spoed, dat de telegraaf hem weinig vooruit was.

Wij zullen onze lezers niet vermoeijen met de opsomming van alle kleine bewegingen, door de geällieerden en de Russen gemaakt. Zij weten, dat de noordelijke forten van Sebastopol het garnizoen der stad herbergen, en dat dit uit die sterkten de nieuwe krijgshaftige bewoners dier veste beschiet, dat het verder die sterkten nog meer bevestigt en dat de geällieerden druk bezig zijn met het opwerpen van werken, ten einde hun vijand ook van daar te verjagen. Overigens verzekert men, dat Pélissier de Russen gaarne slag zou leveren in 't open veld — dat deze dit weigeren en hunne bij uitstek sterke positie aan de Tschernaia bewaren enz. enz. De een zegt nu wel, dat de Russen de Krim *moeten* ontruimen en hun verblijf aldaar slechts eene kwestie van tijd is — de ander verzekert, dat de Russen weldra offensief zullen ageeren; maar ieder praat naar dat hij verstand heeft, en die het weet zegt het niet. Men kan het ook raden, doch dat is loterij. De uitkomst alleen bepaalt de woorden van al de profeten van den dag. De vloot echter vergast welligt velen, en zeer spoedig, op wapen- of misschien op bombardeer-feiten. Odessa zou worden aangevallen als Sweaborg. De korenschuur moet worden vernield, welligt tot niemands voordeel, maar gewis tot veler schade en tot vreugde van enkelen, die eerst regt leven te midden van verwoesting. De vloot ligt reeds voor de stad, zoo telegrafeerde men althans. Odessa zal echter door zoodanig bezoek niet worden verrast, en wat te vernielen is en verplaatst kan worden, is gewis verhuisd. Ook in de Oostzee schijnt men og hier of daar eene zeer onvriendelijke en onwelkome visite te willen brengen. Waaraan is geheel onzeker. Aan Kroonstadt niet, en welligt ook niet ten tweede male aan Sweaborg. Er is echter meer te vernielen dan die beide onoverwinnelijke zeehavens.

Kars zit in grooten nood, en zal zich, als Omer-Pacha niet haastiglijk met zijne 50,000 man komt, overgeven, door honger!

Ziedaar in korte trekken den toestand van het oorlogstooneel. Er wordt veel meer verteld dat niet waar is, doch onze lezers zullen daarin weinig belang stellen.

Ook op het diplomatiek terrein is meer leven gekomen. Kabinets-couriers vertrekken — gezanten volgen — nota's worden er geschreven en elk oogenblik heeft deze en gene stof tot vreugde voor korten duur! Profeten zijn er genoeg, maar hunne voorkennis is zeer gering. Wél onderrigte personen schieten er als paddestoelen in ééne nacht op, maar de avond maakt hunne wetenschap te schande, en bladen, wier redacteurs achter de schermen heeten te kijken, toonen elk oogenblik, dat zij den blik sloegen in een ledig ruim. Waar groote dingen worden behandeld laat men zich niet zoo gemakkelijk begluren! Daarom, ongeloof lezers! aan het meeste dat men u opdischt. Volgens de jongste tijdingen is in den grooten krijgsraad te Nicolaief, onder het presidium van Keizer Alexander II gehouden, besloten, om oorlog te voeren tot het uiterste, in de overtuiging, dat men eenmaal als overwinnende uit den krijg zou treden; al geschiedde dit ook eerst na 5, 6, 7 of 8 jaar! Het Westen kan in dien tijd veel vernielen, tot duren prijs voor zich zelven, maar Rusland in 't hart te tasten, ten tweede male Mosken in brand te steken, dat beleeft men zoo gemakkelijk niet weer.

Al is er geen Rus meer in de Krim — geen huis overeind in Odessa, al zijn al de kusten van het groote Rijk aan vernieling prijs gegeven, dan heeft men nog slechts den zoom van het kolossale Rijk geteisterd en de 61 millioen menschen, die daarin leven, één voet gronds achterwaa[rts] gedreven, gewis met wrevel in 't hart, maar ook met vaste besluit, om zich te wreken, al was de prijs daar ook de laatste droppel bloeds.

13 Oct.

Generaal Simpson rapporteert uit de Krim, dat de gezondheidstoestand der troepen merkelijk beter is, sedert nachtwaken in de loopgraven hebben opgehouden.

De geällieerden zenden nog sterke troepen-afdeeling naar Eupatoria en Kertch; zij willen de Russen noodzak[en] om hunne versterkte stellingen te verlaten, uit vrees ingesloten te worden. Reeds hebben de Russen eene divis[ie] aan de Belbek geposteerd, naar Eupatoria gezonden, t[en] einde de daar geplaatste magt het hoofd aan die der ge[äl]lieerden kunne blijven bieden.

Odessa wordt waarschijnlijk op dit oogenblik gebomb[ar]deerd, zoo het vernielingswerk niet reeds is afgeloopen.

Te Berlijn is het berigt ontvangen, dat de Czaar naar Krim was vertrokken. In gezelschap van zijn broeder C[on]stantijn zou hij den 27sten van Nicolajef vertrokken zijn.

Te Weenen liep den 10den het gerucht, dat er tussch[en] Pélissier en Gortschakoff onderhandelingen waren aan[ge]knoopt over het ontruimen van noordelijk Sebastopol do[or] de Russen.

Het rapport van Prins Gortschakoff nopens de innemi[ng] van het zuidelijk deel van Sebastopol is thans openbaar g[e]maakt. Wij zien daaruit, welke ontzettende verliezen Russen geleden hebben gedurende het bombardement en de inneming van Sebastopol. Van 17 Aug. tot 5 Sept. droeg het verlies op den eersten dag 1500 man, op daaropvolgende dagen 1000, en van 22 Aug. tot 5 Sept. d[a]gelijks 500 à 600 man; van 5 tot 8 Sept. 4 staf-officiere[n], 47 hoofd-officieren en 3916 officieren, behalve de artilleri[s]ten, en op 8 Sept. werden gedood 4 staf-officieren, hoofd- en andere officieren; 2625 soldaten; gewond 26 sta[f]officieren, 206 hoofd- en andere officieren, 5826 soldate[n]; kneuzingen hebben bekomen 9 staf-officieren, 58 hoofd- andere officieren en 1138 soldaten; vermist zijn 24 officier[en] en 1739 soldaten; dus in 24 dagen nagenoeg 29,000 man.

De Koning van Griekenland komt weder in eene vijand[ige]lijke houding tegenover de Westersche Mogendheden; [hij] had bijzonder veel tegen zijnen Minister Kalergis, ma[ar] daar hij geen meester in zijn eigen huis is, en Frankri[jk] en Engeland dezen Minister, die hunne belangen bijzond[er] gunstig was, wilden behouden, durfde hij niet tot die[ns] vervanging overgaan; hij heeft het evenwel eindeli[jk] gedaan, doch heeft zich daardoor den toorn der beide ma[g]tige potentaten op den hals gehaald; volgens sommigen zo[u]den de Engelsche en Fransche gezanten zich reeds tot h[et] vertrek gereed maken.

Aan de Engelsche regering schrijft men het voorneme[n] toe, om eene nieuwe leening uit te schrijven, eene der [...]genrijke gevolgen van den oorlog.

De *Moniteur* komt eindelijk allen twijfel, waarin men de laatste tijden door tegenstrijdige berigten gebragt wa[s] opheffen, door te melden, dat de Fransche Keizerin [de] vijfde maand harer zwangerschap intreedt en zich in d[en] besten welstand bevindt.

In Denemarken is eene nieuwe constitutie door de volk[s]vertegenwoordiging goedgekeurd; de Deensche troonopvo[l]ger evenwel, de oom des Konings, een man van 60 jaa[r] heeft geweigerd dezelve te onderteekenen. De regering hee[ft] hem daarom in de aanzienlijke betrekking, die hij beklee[d]de, geschorst; het Ministerie zal misschien ten zijnen o[p]zigte nog verder gaan en hem welligt eene bepaalde vesti[ng] tot verblijf aanwijzen. Zij handelt hierin zeer ten genoe[gen] der democratische partij.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Het volgende belangrijke berigt leest men in het *Ha[n]delsblad*: De afschaffing van den gemaal-accijns ook in on[ze] hoofdstad, belooft reeds goede vruchten. Door de *Vereen[i]ging voor Volksvlijt* is verspreid een plan tot het oprigt[en] van *Broodfabrieken*, ten einde het brood zoo goed en zo[o] goedkoop mogelijk te verkrijgen. Met eene loffelijke b[e]langeloosheid wil die vereeniging tot het oprigten van zoo[]danige fabrieken medewerken, en zegt daaraan *zelfs* har[e] voortdurende ondersteuning toe. Zij stelt voor, eene ven[]nootschap daartoe op te rigten met een maatschappelijk ka[]pitaal van ƒ 250,000, te verdeelen in aandeelen van ƒ 10[0] ieder. De vereeniging heeft te regt begrepen, dat zoodani[ge] fabrieken, om niet eenmaal misbruik te kunnen maken va[n] het te verkrijgen monopolie, de eigendom moeten zijn va[n] velen, en dus zoodanig moeten zijn ingerigt, dat zeer vele[n] ook uit den burgerstand, daaraan deel kunnen nemen. O[m] de maatschappij te kunnen vestigen, moeten 1500 aandeel[en] door minstens 300 personen zijn ingeschreven. Directeur[s] en commissarissen zullen door de deelhebbers worden [be]noemd enz.

— Bij besluit van 27 Sept. jl. heeft Z. M. nadere bep[a]lingen gemaakt omtrent de kleine tenue der generaals, d[ie] van Zr. Ms. adjudanten en de adjudanten der Koninklij[ke] Prinsen, mitsgaders van de hoofd- en verdere officiere[n] behoorende tot de verschillende staven van het wapen d[er] infanterie, het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs die bij de koninklijke akademie voor de zee- en landmag[t] en wel als volgt: 1o. dat de jas, thans in kleine tenue g[e]dragen wordende door de generaals bij het leger, door Z[r.] Ms. adjudanten in gewone dienst en de adjudanten der K[o]ninklijke Prinsen voor zooveel zij tot de landmagt beho[o]ren, de hoofd- en verdere officieren der verschillende st[a]ven, het wapen der inf., het korps ingenieurs, mineurs [en] sappeurs en die bij de Konink. akademie voor de land- [en] zeemagt, voortaan slechts met ééne rei knoopen en [de] lengte zal zijn, als die voor den korten jas is bepaald, [de] kraag van voren open en op dezelfde wijze afgerand als [die] van laatstgemeld kleedingstuk; 2o. voor de officieren v[an] den plaatselijken staf, alsmede van de paarden-artsen, de kraag op den korten jas kleine tenue van dezelfde st[of] als de jas, terwijl dat kleedingstuk voor de officieren, b[e]hoorende tot het personeel der militaire administratie, v[an] Koningsblaauw laken zal zijn; 3o. Zr. Ms. adjudanten, mi[ts]gaders die der Koninklijke Prinsen dragen de kraag v[an] den korten jas kleine tenue van boven en van voren om met eene roode bies.

— Men leest in het *Zondagsblad*, dat de hoogleera[ren] *Rutgers* en *Valeton*, die uitgenoodigd waren om deel te [ne]men aan de vertaling des Ouden Testaments, voor die bedankt hebben.

— Op de Staats-begrooting voor 1856 komt, onder [het] tractement van den Minister van Buitenlandsche Zaken [een] bedrag van ƒ 4000, als tafelgeld voor, 't welk, naar [men] zich wel zal herinneren, in 1851 en 1852 door de Kamer met eene nog al aanzienlijke meerderheid werd afgeslagen en sedert niet meer op de Begrooting voorkwam. De Heer v. *Hall*, die, als lid der Kamer, de tafelgelden weigerde, verklaart in de memorie van toelichting, dat persoonlijke ondervinding het onvoldoende van zijne bezoldiging heeft doen inzien, en hem van zijne vroegere overtuiging heeft doen terugkomen.

— Van Sint-Nicolaasga (Friesland) vertrok dezer dagen een persoon, die zijne verteringen in de dorpsherberg betaalde met een vest van den kastelein, dat hij hem des nachts ontstolen had; de bedrogen waard ontdekte het bedrog eerst, toen hij reeds lang verdwenen was.

Amsterdam, 10 Oct. Het provinciaal geregtshof in Noord-Holland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van

heeren *M. Salvador* en *S. Fongers*, appellanten van een vonnis van de arrondissement-regtbank te Haarlem, dd. 21 december 1854, bij welk vonnis zij waren veroordeeld wegens lasterlijke aanbrenging en wegens laster, de eerste tot gevangenisstraf van vier maanden, twee geldboeten, eene van f 500 en eene van f 300, alsmede ontzegging der regten, vermeld in art. 8 der wet van 29 Junij 1854 gedurende zeven jaren, met uitzondering van het bepaalde onder letters *c. d.* en *f*; — de tweede tot eene gevangenisstraf van drie maanden en twee boeten, de eene van f 1000, de andere f 50 en ontzegging van dezelfde regten gedurende vijf jaren. — Het hof heeft in een breed gemotiveerd arrest het appel te niet gedaan, het vonnis a quo vernietigd, de appellanten vrijgesproken van lasterlijke aanbrenging, alsmede van laster in de advertentien van 19, 22, 23 en 24 december 1853, doch schuldig verklaard aan laster in de aankondiging van 6 Januarij 1854, geplaatst in het *Handelsblad*. Dientengevolge zijn de appellanten veroordeeld, ieder tot eene gevangenisstraf van eene maand door hen in eenzame opsluiting te ondergaan, tot betaling eener boete van f 25, met ontzetting der regten van letter *a.* en *b.* van art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (kiesregt en waarneming van openbare bedieningen) gedurende vijf jaren en kondemnatie in de kosten in solidum.

— De kleine jongens *J. Schuit* en *S. Haringman*, door hunne onvoorzigtigheid in het spelen met vuur onlangs eene woning in brand geraakt en aan hevige brandwonden overleden is, zijn heden door de arrondissements-regtbank alhier veroordeeld tot eene gevangenisstraf van elf maanden, in een verbeterhuis te ondergaan.

Utrecht, 10 Oct. Gisteren werd een gedeelte der Ned. Hervormde gemeente alhier op nieuw te leur gesteld. Hoewende te vernemen wie hun herder en leeraar zou worden, moesten ze zich tevreden stellen met de tijding van uitstel, aangezien een groot deel van de predikanten en het gansche collegie van onderlingen, het eenmaal ingeslagen spoor volgende, niet ter vergadering waren opgekomen.

Slochteren, 11 Oct. Door den unicus collator jonkheer *Wiardus Hora Siccama van Slochteren* geene keuze gedaan zijnde, uit het door den kerkenraad der Hervormde gemeente van Slochteren op den 3 Aug. ll. aan z. h. w. geb. aangebodene tweetal, bestaande uit *P. C. Begeman*, predikant te Eelde, provincie Drenthe en *J. Eisveld Bosch*, predikant te Niezijl, zoo is z. h. w. geb. in het laatst der vorige maand door genoemden kerkenraad daaraan herinnerd, met verzoek de benoeming alsnog binnen zekeren termijn te willen doen, waarop door z. h. w. geb. is geantwoord, dat hij in dezen zwarigheid vond eene keuze te doen, zoodat men nu verwacht, dat weldra een der door den kerkenraad voorgestelde predikanten door Z. Maj. alhier zal worden benoemd. *Pr. Gr. Ct.*

— Dezer dagen is benaderd door de commiesen *Pijl* en *Dekkers* te Bedum een stier van den landbouwer *Jan Vink*; die stier is door de ambtenaren op nieuw aangegeven aan 's Rijks kantoor, en hebben zij laten slagten en bij 2 à 3 pond verkocht; de veldwachter *R. van der Goor*, te Bedum, dit vernemende, heeft tegen deze ambtenaren proces-verbaal opgemaakt, als handelende in strijd met de wet. Men ziet den uitslag verlangend te gemoet.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Prins *Murat* heeft voor eenigen tijd een brief in de dagbladen geplaatst, waarin hij zich genoegzaam openlijk als pretendent op den troon van Napels opwierp. De *Moniteur* heeft dezen brief streng afgekeurd en het zeer betreurd, dat dezelve was opgenomen. Thans verneemt men, dat deze afkeuring in den Moniteur is geplaatst geworden ten gevolge van eenen ministerraad, Zaturdag te St. Cloud gehouden. De raad vereenigd zijnde, heeft de keizer de voornaamste leden zijner familie doen binnenleiden en hen verklaard, dat hij den troon niet bekleedde om hunne zaken te behandelen, niet voornemens was daarin het voorbeeld van zijnen oom te volgen en hun raadde van hunne aanspraken op de Europesche troonen af te zien. Daarop zich tot *Murat* wendende, kondigde hij hem aan, dat de regering zijnen brief zal ontkennen en voegde er bij, dat bij de eerste poging, welke hij zou aanwenden om zijne ontwerpen uit te voeren, hij zich op de strengste maatregelen moest voorbereid houden, en zonder zijne bloedverwanten den tijd tot antwoorden te laten, verklaarde hij de zitting opgeheven en vertrok met de misnoegdheid op het gelaat. Prins *Murat*, die zeer zwaarlijvig is, was zoo zeer door het gebeurde aangedaan, dat hij bij het terugkomen in zijne woning, door eene soort van beroerte (*coup de sang*) werd getroffen, waarvan hij thans nog ongesteld is. De prins heeft zich te meer verwonderen over de handelwijze des keizers, daar hij door een tweede persoon den brief aan keizer Napoleon had doen voorleggen, vóór en aleer dien af te kondigen.

ENGELAND.

De dagbladen hebben dezer dagen gesproken van de „kostbaarheid" der eer, om tot grootkruis van de Bath-orde benoemd te worden. Zie hier eene lijst der douceurs, die de benoemde verpligt is uit te reiken: Aan den deken van de orde 22.6.8 pd. st., aan den genealogist 22 pd. st., aan den wapenkoning 22 pd. st., aan den registrateur 22 pd. st., aan den secretaris 22 pd. st., aan den deurwaarder 22 pd. st., aan den bode 18.13.4 pd. st., aan den wapenkoning voor een exemplaar der statuten 6.13.4, aan den secretaris voor het berigt van de benoeming 6.13.4 pd. st. Totaal 154.6.8 pd. st. of f 1972.

— In New-York is eene wet afgekondigd, waarbij de kerkelijke goederen onttrokken worden aan het bestuur der Roomsch-Catholijke priesters en overgaan in de handen der leeken. De tegenstand, door den bisschop Huques getoond zal nergens anders toe geleid, dan om de wet te verhaasten. De Staat Massachusetts heeft bepaald, dat bij alle Roomsch-Katholieke instellingen dezelfde openbaarheid moest heerschen, als bij de Protestantsche. In Pensijlvanië is het gegeven voorbeeld gevolgd en men wacht het in meerdere Staten der Unie. Opmerkelijk is het zeker, dat zeer vele Roomsch-Catholijken die besluiten goedkeuren.

DUITSCHLAND.

De vorige Vladika van Montenegro is dezer dagen eerst plegtige wijze op den top van den berg Loocen bijgezet. De lijkstoet was indrukwekkend; eenige duizenden personen hadden er zich bij aangesloten. Aan het hoofd der rouwdragenden bevond zich de vader des overledenen, een grijsaard van 106 jaren, die te paard de baar volgde.

BELGIE.

De R.-Cath. geestelijkheid en hare partij wenden alle mogelijke middelen aan, om haren invloed in dat land te vergrooten; daartoe tracht zij betrekkingen in het leger aan te knoopen. Met dit oogmerk naar het schijnt althans, heeft de magtige maatschappij van St. Vincentius a Paula, onderofficieren en soldaten tot leden aan te werven, zeer in den zin der oversten. Eenige dagen geleden is de luitenant-kolonel *de Jaegher*, broeder van den gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen, in het lokaal der gezegde societeit verschenen, met de karwats in de hand, en heeft er 63 soldaten van zijn regement doen uittreden.

RUSLAND-TURKIJE.

Omer-Pacha is te Battoum aangekomen, waar hij reeds tusschen vijftien duizend man bijeen heeft. Dit getal zal, zegt men, verdriedubbeld worden door toevoeging der garnizoenen van Widdin, Routschouck, Schoumla enz.; alsmede door versterkingen uit de hoofdstad en van elders. Het is ook hoog tijd om iets voor Kars en Erzerum te doen, zullen beide plaatsen niet in handen des vijands vallen. Reeds moeten de soldaten op half rantsoen gesteld zijn en volslagen gebrek aan brood hebben. De geheele kavallerie van Anatolie heeft men moeten wegzenden uit gebrek aan fourage, de vier regimenten van Arabistan zijn ineengesmolten en tot vier eskadrons herleid, die dagelijks, om te fourageren, met eene sterke vijandelijke kavallerie moeten vechten en het bekomen voedsel met hun bloed moeten betalen. Zoo zijn ook de regimenten infanterie tot bataillons gesmaakt, weshalve de geheele armee aldaar hoogstens 10,000 man sterk is, die sedert twee jaren geen soldij ontvangen hebben en schier van alles ontbloot zijn, van kruid, kleeding, harnasschementen voor de paarden en zonder militaire kas. Daarbij komt nog gemis aan bekwame geneesheeren en geneesmiddelen; kortom, de staat van zaken is bedroevend.

— De sapeurs der Engelsche genie hebben, in het Engelsche kamp voor Sebastopol, eene kerk gebouwd van schanskorven, rijswerk, zakken met aarde en andere belegeringswerktuigen. Het dak wordt door stormladders ondersteund en de eiken planken, die dienen moeten voor het vormen der pontons, worden gebruikt voor banken, ten behoeve der herstellende zieken en gekwetsten. De dienst wordt in die kerk geregeld waargenomen en het geluid der kogels en der bommen, stoort de aandacht slechts weinig van hen, die aan dat geluid geheel gewoon zijn geworden.

— Volgens een opgave van den laatsten tijd leven in Rusland 1063 personen van 100 jaren en meer. Onder de overledenen van dit jaar, telt men er 10, die meer dan 110 jaren oud waren en 1, die den ouderdom van 130 jaren bereikt had. In het begin dezer eeuw overleed er een man van 168 jaren!

— Berigten, over Triëst uit Odessa ontvangen, melden de aankomst van de Moskousche militie of landstorm. — Generaal *Tottleben*, die zich bij de verdediging van Sebastopol zoo beroemd heeft gemaakt, wordt mede te Odessa verwacht, ter genezing zijner ernstige wonden.

— De onverwachte komst des keizers van Rusland te Odessa, vergezeld van de grootvorsten Michaël en Nicolaas, baarde daar groote verbazing. Voor zooveel men wist, was het doel van die reis, te beramen wat strekken kan tot beveiliging van het voornaamste etablissement der vloot in de Zwarte Zee, Nikolajew. Deze nog voor 25 jaren bijna geheel onbeduidende stad is, door de ijverige bemoeijingen van Lazarew, nu de voornaamste stapelplaats van de Russische marine in de Zwarte Zee. Nicolajew ligt in eene dorre, slechts hier en daar door onbeduidende heuvels in eene noordwestelijke rigting afgebrokene steppe aan den linker oever van de Ingul, niet ver van de plaats waar die in de Bug uitloopt. Volgens de laatste telling telt de stad 38,067 inwoners in 4998 huizen. De stad bezit ees Grieksche, eene Katholijke en eene Luthersche kerk; bovendien twee sijnagogen. Onder de schoonste gebouwen behoort de kazerne, die voor 25000 man berekend is. Het arsenaal bevat een aanzienlijk oorlogsmaterieel, dat gedurende tien jaren aldaar opeengehoopt is, hetgeen echter ten behoeve van de verdediging van Sebastopol wel wat verminderd zal zijn. Men zegt, dat het aanleggen van vijf redouten, met 360 stukken geschut rondom de stad bevolen is, en dat onder persoonlijk toezigt van den groot-admiraal Konstantijn, in allerhaast 500 kanonneerbooten zullen gebouwd worden, waartoe werklieden uit Kroonstadt zijn ontboden.

ITALIE.

St. *Januarius* is de beschermheilige van Napels. In eene der kerken wordt het bloed van dezen heilige in eene flesch bewaard. Jaarlijks op het feest van den heiligen *Januarius* begint dit bloed van zelf te vloeijen, zoo althans zegt de geestelijkheid en gelooft het volk. Den 19en is dit feest weder gevierd. De *Univers* zegt dienaangaande: Den 19 is te Napels het zoo populaire feest van St. *Januarius* gevierd, onder een buitengewonen toevloed van volk en met geheel bijzondere blijken van vroomheid en godsvrucht. Men weet, dat dit een der beide feesten in het jaar is, waarop het bloed van den beschermheilige van Napels gewoonlijk vloeit. Men weet ook hoe groot de verrukking is van deze zoo godvruchtige bevolking, als het wonder gebeurt, en welke vrees en ongerustheid zij koestert als het niet op den bepaalden tijd plaats grijpt. Dit jaar is het wonder, volgens brieven van ooggetuigen, tot groot genoegen der tallooze geloovigen geschied, die om het heilig relikie vereenigd waren en heeft in de geheele stad eene buitengemeene vreugde en vertrouwen verspreid. Wij weten dat de goddeloosheid met dit wonder den spot drijft, maar de Catholieken, die Gods magt en goedheid kennen, zullen gereedelijk de zoo christelijke gevoelens van het Napelsche volk begrijpen, waarderen en van meening zijn, dat die godsdienstzin en dat vertrouwen de bescherming des Hemels verdienen en deelachtig zullen worden."

En voor zulk eene godvruchtig volk eene bastonnade-commissie!

ASSEN, 13 October.

Heden ontvangen wij de navolgende Telegrafische berigten.

's Hage, 11 Oct. Woensdag avond lag het geallieërd eskader nog werkeloos voor Odessa.

Te Weenen is berigt ontvangen, dat de keizer van Rusland met zijn broeder en den hertog van Mecklenburg te Perekop was aangekomen.

De heer *H. C. W. Janson*, thans ontvanger der Registratie te Assen, is als zoodanig naar Arnhem verplaatst.

De heer *W. F. Gratama*, thans ontvanger der Registratie te Eindhoven, is benoemd tot Inspecteur der Registratie, derde klasse.

Voor 't examen bij de Commissie van onderwijs in Drenthe hadden zich, bij hare laatste vergadering, aangegeven één onderwijzer voor den tweeden, drie voor den derden en drie voor den vierden rang. Voor als nog is aan geen hunner den verlangden rang kunnen worden verleend. Daarentegen zijn, met lof, drie acten van onderwijzeressen uitgereikt, en zijn twee jongelieden voor 't Fransch aangenomen, van welke één te gelijk den vierden rang heeft gekregen.

— Als een voorbeeld van gezonde eetlust wordt ons medegedeeld, dat een zeker persoon in de gemeente Sleen, met name *J. V.*, voor eenigen tijd uit de gevangenis ontslagen, op eenmaal tien pannekoeken heeft gebruikt, die zoo stevig waren dat een tamelijk eter er aan drie genoeg heeft.

— De Commissie uit den Raad dezer gemeente voor het vinden van een aequivalent in plaats van de af te schaffene eigene belasting en opcenten op het gemaal heeft voorgesteld de belasting op den wijn met $\frac{1}{3}$, de opcenten op het binnenlandsch gedistileerd met 25 opcenten, de eigene belasting op dat fabrikaat van *f* 9.„ tot *f* 12.„ per vat van 100% sterkte, de opcenten op het buitenlandsch gedistileerd van 40 tot 60, en de eigene belasting daarop van *f* 9.„ tot *f* 12.„ per vat van 10 graden sterkte, en eindelijk de opcenten op de buitenlandsche likeuren van 30 tot 40 en de eigene belasting daarop van *f* 9.„ tot *f* 12.„ per vat te verhoogen. De Commissie berekent, dat deze verhoogingen *f* 1460.83½ jaarlijks zullen opbrengen, terwijl het verlies van de belasting en de opcenten van het gemaal beloopt *f* 962.89.

— Ook de invoer van kikvorschen is in Engeland op eene vrij beduidende schaal aangevangen. In de Engelsche dagbladen vindt men die te koop aangeboden, soms met bijvoeging van eerste kwaliteit; men schijnt dus reeds onderscheid tusschen de smakelijkheid van den eenen kikvorsch en den anderen te maken. De invoer geschiedt uit Champagne en wel in zakken. Wat dit artikel betreft, zouden wij met alle volken de mededinging kunnen trotseren, en het moet ons niet bevreemden, dat onze aalschuiten in plaats van met visch eerlang met kikvorschen vertrekken.

— De veenboekweit is dit jaar in dit gewest onder het gunstigste weder geöogst; de uitkomsten zijn daarvan over het algemeen zeer gunstig, eene omstandigheid, die bij den mingunstigen uitslag van den aardappeloogst niet genoeg op prijs kan gesteld worden.

— Jl. Maandag is wederom voor de Arr.-Regtbank alhier gepleit in de bekende zaak van S. S. K. c.s. te Coevorden tegen de erven S. te Emmen, over de schuldbekentenis van f 10,000, door S. voor loterij-schulden zullende zijn afgegeven. Het gold thans het verzoek van de eischers, om nopens de echtheid der onderteekening getuigen te mogen doen hooren, en, in subsidium, dat de Regtbank aan de eischers een suppletoire eed mogt opleggen. Het Openbaar Ministerie zal 22 dezer concluderen.

— Als een bewijs van den spoedigen wasdom van Schoonoord deelen wij mede, dat bereids vergunning is aangevraagd, om aldaar een koornmolen op te rigten.

— Te Hoogeveen overleed den 9 dezer in den hoogen ouderdom van 90 jaren, de heer *A. Meijer*, die een aantal jaren aan het hoofd dier gemeente stond, eerst als Schultus, later als Maire en eindelijk als Burgemeester, terwijl hij tevens de betrekking van Notaris waarnam en vele jaren lid van de Provinciale Staten van Drenthe was. De laatste jaren bragt hij in rust door.

* **Dwingelo, 12 Oct.** Op de jl. gehoudene markt te Dwingelo, was er des avonds een drinkebroer uit U., die in de herbergen zeer veel rumoer en leven maakte. Een onzer ijverige geregtsdienaren onderhield hem daarover en ontdekte, terwijl hij den baldadige bij den kraag vatte, dat er zich eenige klank in zijne zakken deed hooren en ziet, bij nader onderzoek, waren het glazen, welke hij, naar men verneemt, in de herberg moet ontvreemd hebben. Hij heeft daarop den nacht in den toren doorgebragt, en, naar men verneemt, moet er procesverbaal tegen hem zijn opgemaakt. De markt was zeer druk bezocht en is overigens alles goed afgeloopen.

* **Meppel, 12 Oct.** De mazelen blijven hier voortwoeden en eischen vele offers. Op de scholen mist men in den regel een derde der kinderen, want ook broertjes of zusjes van hen, die door de ziekte zijn aangetast, mogen niet ter schole komen.

— Bij de opening der inschrijvings-biljetten is gebleken, dat er voor nog geen *f* 1100 was ingeschreven, ten behoeve van het bij het diaconie-armbestuur alhier bestaande tekort van *f* 1800, over de 3 laatste maanden van dit jaar, waarin men op die wijze gehoopt had te voorzien, daar het gemeentebestuur dit jaar reeds een subsidie van *f* 8000 verleend en te kennen gegeven had van niet meer te kunnen verleenen. Het diaconie-bestuur bevindt zich hierdoor in de noodzakelijkheid, om voortaan de burgerlijke armverzorging geheel over te laten aan het burgerlijk bestuur. (Zie verslag der vergadering van den raad van Meppel.)

* **11 Oct.** Omtrent de zoogenaamde hondebloemstekers uit de krakerij en kroeshoek alhier, die voor 14 dagen in zoo'n grooten getale voor het kantongeregt alhier te regt stonden, zooals wij reeds in een vorig No. dezer courant meldden, is gisteren uitspraak gedaan; de beklaagden zijn allen aan het hun ten laste gelegde feit schuldig verklaard, en mitsdien tot eene bij de wet gevorderde straf veroordeeld. Intusschen stond gisteren wederom een nieuw en bijna even groot aantal personen voor het kantongeregt te dier zelver zaak te regt. Het is alzoo te verwachten, dat hierdoor paal en perk aan genoemd werk zal worden gesteld, waardoor de landen in deze omstreken in het voorjaar minder last zullen te verduren hebben.

* Zekere schipper *Otten* van het Hoogeveen, kwam gisteren met zijn ledig vaartuig uit zee en ontmoette in het diep tusschen hier en Zwartsluis den hier wonenden schipper *Eksteen* met zijn beladen vaartuig; door het stormachtige weder waren de schepen bijna stuurloos, tengevolge waarvan beide schepen met zoodanige kracht tegen elkander liepen, dat het beladen schip dermate werd gehavend, dat het zich onmiddelijk in zinkenden toestand bevond, zoodat de schade vrij aanmerkelijk moet gerekend worden, in aanmerking genomen ook, dat het met scheepsturf was bevracht. Door dit plotseling plaatsgrijpend ongeluk, viel de knecht van den schipper O. door schrik en ontsteltenis van het vaartuig in het diep en was reeds bijna verdronken, toen men er eindelijk in slaagde hem te redden.

* **Sexbierum, 9 Oct.** Als een blijk van buitengewoon hooge prijzen der landerijen alhier, verdient melding, dat jl. Zaturdag ter gelegenheid van eene publieke verkoop van 10½ pondemate bouwland, dat ruim *f* 5100-„ heeft opgebragt, onder anderen, uit de hand is verkocht 8 pond: greidland, voor de som van *f* 800-„ per pond: (36¾ roede) en dat voor 7 p. m. greidland is geboden *f* 1100-„ de pondemate, waarvoor de eigenaar het echter niet heeft willen afstaan. Tot teregtwijzing dient, dat het huisgezin waaraan 6 à 7 personen aan de cholera zijn overleden, vermeld in de courant van den 6 dezer, niet onder Almenum in Barradeel, maar onder Midlum in Franekeradeel woonachtig was.

* **Gasselter-Nieveen, 9 Oct.** In eene vergadering, zamengesteld uit den Gemeente-Raad, Kerkeraad en de plaatselijke schoolcommissie, is *J. Sijkens*, met algemeene stemmen tot onderwijzer en koster alhier benoemd.

RAADSVERGADERINGEN.

* **Meppel, 10 Oct.** In de vergadering van den Raad dezer Gemeente, van Woensdag jl., is de suppletoire begrooting voor 1855, in inkomsten en uitgaven, ter somma van *f* 5500, behandeld; — Vervolgens zijn voor kennisgeving aangenomen; *a.* eene missive van Burg. en Weth. van Hoogeveen, houdende berigt, dat de Raad dier gemeente niet genegen is, de jaarmarkten aldaar van Donderdag op Woensdag te verzetten; *b.* eene missive van den heer mr. W. J. *Tonckens*, houdende berigt, dat hij de benoeming tot curator van de Latijnsche school of het Gymnasium aanneemt. — Een adres van verscheidene ingezetenen, om den onderwijzer *J. H. Heinen* tot schoolonderwijzer in de plaats van zijn vader te benoemen, als in het belang der jeugd zijnde, wordt op voorstel van den Voorzitter voor notificatie aangenomen, omdat de dag van het vergelijkend examen reeds bepaald is, de sollicitanten opgeroepen zijn en ook de onderwijzer *Heinen* daaronder behoort. — Op voorstel van Burg. en Weth, worden door den raad de vereischte sommen toegestaan tot het geven van eenige ververschingen aan de onderwijzers, die tot het vergelijkend onderzoek zullen komen. — Vervolgens is gelezen eene missive van den kerkenraad der Herv. Gemeente, houdende kennisgeving, dat het bij de diaconie bestaande te kort van *f* 1800-„ niet door vrijwillige inschrijving is kunnen worden bijeengebragt, daar slechts voor *f* 1094.20 is ingeschreven, dat voor de toegezegde subsidie van *f* 8000-„ voor 1856 dientengevolge

wordt bedankt, omdat de diaconie zich met opgemeld tijdstip op zuiver kerkelijk gebied zal terugtrekken, en de burgerlijke armenzorg aan het burgerlijk bestuur zal overlaten. Op voorstel van den Voorzitter wordt eene commissie benoemd, om ter dezer zake met den kerkenraad een concept-reglement te ontwerpen voor een burgerlijk armbestuur en den Raad ten onderwerpe te dienen van rapport, consideratie en advies. Tot die commissie zijn benoemd de heeren *Tonckens, Slot, de Jonge, Hartsuiker* en *Meursinge*. — Daarna wordt de begrooting over 1856 in behandeling genomen, de algemeene strekking goedgekeurd, en daarna artikelsgewijze behandeld, eerst de uitgaven en daarna de ontvangsten. In eene morgen- en avondzitting is de begrooting met eenige wijzigingen vastgesteld in inkomsten en uitgaaf ter somma van f 37.367.40; — aan den jongsten policiebediende *Lamberts* is daarbij eene verhooging van jaarwedde verleend van f 50-″; aan de Rijks commisen in plaatselijke dienst voor 1856 eene belooning van 2% van de zuivere opbrengst der plaatselijke belasting op de dranken en het geslagt, voor het toezigt ter rigtige uitvoering van de deswege bestaande verordeningen, en zijn de subsidien voor de verschillende gezindten geroijeerd en daarvoor uitgetrokken een post voor kosten van het burgerlijk armbestuur. — Niets meer aan de orde zijnde is de vergadering door den Voorzitter gesloten.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

11 Oct. Bij arrest van heden is het vonnis der Regtbank alhier bevestigd, waarbij C. A. M. zonder beroep, wonende te Meppel, beschuldigd van opligting, is vrijgesproken, waarna zij dadelijk op vrije voeten is gesteld. — Voorts is mede bevestigd het vonnis der Regtbank, waarbij P. J. J., arbeider wonende te Annen, wegens diefstal van keisteenen, met toepassing van verschoonende omstandigheden, is veroordeeld in eene geldboete van *f* 8-″ met veroordeeling in de kosten van het hooger beroep.

Arrondissements Regtbank te Assen.

8 Oct. J. N., koopman te Orvelte, wegens het opslaan van sterke dranken door een handelaar daarin, in de gemeente Westerbork, op eene andere plaats als door hem is aangegeven, veroordeeld tot f 50-″ boete, met verbeurdverklaring van het vaatje met 10 kan gedistelleerd, bij wanbetaling tot 7 dagen gevangenisstraf: — C. B., arbeider aan 't Oranjekanaal, wegens het toebrengen van slagen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en f 8-″ boete; — R. v. d. V., arbeider te Smilde, als voren, veroordeeld tot 6 weken gevangenisstraf en f 8-″ boete; — R. J. C., Landbouwer te Ruinen, wegens diefstal van oogst op den akker, als niet wettig bewezen, vrijgesproken; — E. S., te Twiest (Hanover) wegens invoer van linnen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf, met verbeurdverklaring van de ingevoerde 20 ellen linnen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Pelze, 11 Oct. In het vorig nommer der *Drentsche Courant* komt een berigt voor uit deze Gemeente, handelende over verregaande baldadigheden door zekeren F. S. van Zevenhuizen, op Zondag en Maandag jl. alhier uitgevoerd.

Ofschoon dat berigt niet van overdrevenheid is vrij te pleiten, zijn wij het met den berigtgever echter geheel eens, dat het wenschelijk ware geweest, dat het Plaatselijk Bestuur doortastende maatregelen had genomen, om het bedoeld *gevaarlijk sujet* in verzekerde bewaring te brengen!

Evenwel meenen wij hier in zooverre op het genoemde berigt te moeten terugkomen, dat men door de woorden: „*het Plaatselijk Bestuur*" te verstaan hebbe den oudsten Wethouder der Gemeente, die toch, bij de tijdelijke afwezigheid des Burgemeesters, als hoofd der policie had moeten optreden.

C.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD:

O. BENING.
met
G. M. VAN DEN BERG.

Eenige en algemeene kennisgeving.
Westerbork, 10 October 1855.

Heden circa drie uur namiddag overleed alhier in den hoogen ouderdom van negentig jaren, acht maanden en 22 dagen, de WelEdelgeboren Heer ABRAHAM MEIJER, oud-Burgemeester en oud-Notaris van en in deze gemeente en oud-Lid van de Provinciale Staten van Drenthe.

Eenige en algemeene kennisgeving.
Hoogeveen den 9 October 1855.

Heden overleed tot onze innige droefheid onze eenige ZOON MEEUWES, in den ouderdom van 21 jaren en 5 maanden.

Eene hevige ziekte van slechts *vier* dagen maakte een einde aan zijn, voor ons zoo dierbaar leven. Zij alleen, die den overledene gekend hebben, kunnen gevoelen, wat wij in hem verliezen. Hij was onze steun voor de toekomst. De Hoop, dat wij hem in zaliger gewesten zullen wederzien, is onze troost.

Meppel, 9 October 1855.

W. J. ROBAARD.
H. M. STEENBERGEN.

GEWONE VERGADERING MET DAMES
van 't Departement Assen der Maatschappij TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN op Woensdag den 17 October 1855, des avonds te zeven uren. Spreker de Heer Dr. M. J. NOORDEWIER. Bijdrage door den Heer Mr. J. OOSTING.

Het Lid-Secretaris,
A. TH. HOSTEIJN.

H. OLDENBEUVING te Drouwen **vermist EENE VAARS oud 2½ jaar;** die hiervan aanwijs kan doen, zal er voor beloond worden.

Sedert Dingsdag ll. zijn van den landbouwer HENDRIK BOER te Elp, gemeente Westerbork, **vermist DRIE JONGBEESTEN** p. m. **een jaar oud,** waarvan een LIGT-BONTE met een bles, een LIGT-BONTE met een kol en een DONKER-BONTE met een kol.

Die daarvan iets weet, gelieve daarvan narigt te geven aan den eigenaar.

NIETERINK & COMP.,

AAN DEN ROLDERSTRAATWEG TE *ASSEN*,

in KOPER, LOOD, BLIK, ZINK en andere WERKEN,

hebben ontvangen: **MODERATEUR- of DRUIP-LAMPEN, gebronsde en groene SPAARLAMPEN,** als ook eene partij BALLONS en LAMPEGLAZEN; voorts REGULEREN en REPAREREN zij ***ALLE SOORTEN*** van **LAMPEN.**

---

f 7000-„

worden aangeboden tegen eene rente van 4½ % en onder voldoend HYPOTHEEK.

Adres aan den Boekhandelaar VAN HOUTEN te Assen, met franco Brieven onder letter Z.

OP DINGSDAG, 16 OCTOBER 1855,

en zoo noodig, den volgenden dag, zullen te Meppel, ten overstaan van een bevoegd BEAMBTE, **PUBLIEK WORDEN VERKOCHT,** de ***GOEDEREN VAN DEN FAILLIETEN BOEDEL*** van den heer J. M. BARTH, Koopman te Meppel, bestaande in een goed geconserveerden **INBOEDEL, GALANTERIEN, PARFUMERIEN** enz.

Alles Maandags bevorens te bezien, des voormiddags van 10 ot 1 uur.

De Curator,
J. GRATAMA.

UIT DE HAND TE KOOP,

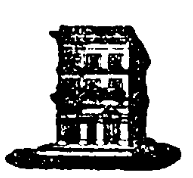

eene in 1849 **nieuw getimmerde BEHUIZING,** staande en gelegen te Smilde Wijk A. no. 95, toebehoorende in eigendom aan A. POMPER en vrouw, tolgaarder te Peelo, bijzonder geschikt voor allerhande **affaires.**

Bij L. SCHIERBEEK te Leeuwarden, is gedrukt en almede in de voornaamste Boekwinkels te bekomen:

DE VIJFDE DRUK VAN DE

VOLKSGENEESKUNDE

DOOR DR. J. F. OSIANDER,

Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.

Nagezien en vermeerderd met aanwijzingen der kenteekenen van de onderscheidene ziekten, enz.

DOOR J. A. VAN CORT,

Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen, tegen: Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Hoest, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Buikloop, Aambeijen, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Longtering, Ontsteking van den Pisweg, Graveel, Wormen, Lintworm, Vallende ziekte, Koliek, Geelziekte, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Oogziekten, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Vergiftiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera-Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte, enz., enz.

Een algemeen nuttig Handboek, onmisbaar voor elken Huisvader, inzonderheid voor Landlieden, Zeevarenden, Apothekers en Geestelijken ten platten lande, welke laatsten meermalen als vraagbaak, deswegens gebruikt worden.

De buitengewoon goedkoope prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op **f. 1.25.**

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 5—12 Oct. *Geh.* J. Veeninga en H. Hummerig; [...] Moes en B. Huising. — *Bev.* G. Haak geb. Coelingh, van z. [...] *Overl.* A. Huizing; vrl. geh., ruim 38 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 12 *Oct.*

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* 16.25	Boekweit, zand 64	N.pd. *f*	6.[...]
„ N. Oml.	70 „	„ 14.75	„ „ 66	„ „	8.[...]
dito.	72 „	„ 15.50	„ veen 66	„ „	8.[...]
„ „ Old.	70 „	„ 14.50	„ „ 68	„ „	8.[...]
„ „ „	72 „	„ 15.50	Paardeboonen.. *f*	7.75 à	8.[...]
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 10.80	Groene Erwten. „	10.50 à	12.[...]
„ „ „	68 „	„ 11.30	Graauwe „ „	10.50 à	11.[...]
„ „ „	70 „	„ 11.80	Koolzaad . . . *f*	13.00 à	17.[...]
Haver, N. dikke	40 „	„ 4.55	Gort, grove . „	11.75 à	12.[...]
„ „	42 „	„ 4.75	Gort, parel , „	—.00 à	—[...]
„ Voer	36 „	„ 3.95	Olie, raap per vat	57.00 à	—[...]
„ „	40 „	„ 4.35	Raapkoeken	à	—[...]
„ Zwarte	36 „	„ 4.00	Lijnkoeken	—.— à	—[...]
„ „	40 „	„ 4.40	Boter ¼ ton. . . .	38.— à	40[...]
Garst, N. wint.	54 „	„ 6.70	Boter ⅛ „	à	—[...]
„ „ „	56 „	„ 7.10			
„ „ zomer	56 „	„ 7.00			
„ „ knob.	60 „	„ 7.60			

Tarwe slap met weinig handel. — Rogge slopend afgaand [...] — Boekweit in een doen. — Garst door geringen aanvoer r[...] prijshoudend. — Haver minder begeerd en iets lager afgege[...] Boonen iets lager nog moeijelijk te plaatsen. — Kool- en Zom[...] zaad tot vorige prijzen wel zoo goed te plaatsen. — Geel M[...] terdzaad weinig in omgegaan. — Grove Gort stil. - Raap[...] nagenoeg in een doen.

ASSEN, 11 Oct. Rogge *f* 10.00 tot *f* 11.00. Boekweit *f* [...] ot *f* 8.10. Boter 85 a 87⁵ ct. het N. ℔. Aardappelen *f* 1.90 [...] *f* 2.50. Stroo *f* 8.00. Prijs van het Roggebrood *f* 0.78 de 6 N.[...]

MEPPEL, 11 Oct. Rogge *f* 10.50 a 11.00. Boekweit *f* 8.[...] a *f* 8.50. Boter 1½ N. ℔ *f* 1.50 a *f* 1.62. Boter per ⅛ [...] *f* 20.75 a *f* 21.75.

COEVORDEN, 8 Oct. Rogge *f* 10.75. Boekweit *f* [...] Boter *f* 0.75.

HOOGEVEEN, 9 Oct. Rogge *f* 11.25. Boekweit *f* 8.[...] Haver *f* 4.50. Honig per ℔ *f* 0.00. Boter het N. ℔ *f* 0.85.

AMSTERDAM, 10 Oct. TARWE lager met eenigen h[...] del ter consumtie; 126 ℔ bonte Poolsche *f* 510; 126 ℔ dito *f* 5[...] 126, 127 ℔ dito bij gerijven *f* 525, 530. — ROGGE tot vo[...] prijzen met goeden handel voor consumtie; 119, 120 ℔ Pr[...] sische *f* 339, 343; 124 ℔ Pommer *f* 360; 124 ℔ Rostocker *f* 3[...] 370; 118 ℔ Finsche *f* 346; 122 ℔ Donau *f* 340; 122 ℔ Holst[...] sche *f* 335. — GARST *f* 2 lager; 113 ℔ Deensche *f* 235. [...] HAVER zonder handel. — BOEKWEIT stil; 118 ℔ Groni[...] Veen *f* 270 a/Zaan. — Witte ERWTEN waren tot ruim vo[...] prijzen wel te plaatsen; Koningsberger *f* 11. — KOOLZA[...] £ 2 hooger; op 9 v. Olie in Oct. en Nov. £ 103; April £ 100[...] LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE op de verlaag[...] prijzen met meer kooplust; op 6w. *f* 57½; Vliegend *f* 56[...] 57; lo. Nov. *f* 56¼, 55¾; Dec. *f* 56½, ¼; Mei *f* 56, [...] 56. — LIJNOLIE dadelijk onveranderd, op termijn williger; [...] 6w. *f* 46¼; Vliegend *f* 45, lo. Nov. *f* 44¼, ¾; Dec. *f* 44[...] 45; Maart, April en Mei *f* 45½. — HENNEPOLIE op [...] *f* 54¼; vliegend *f* 53. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* [...] a 110. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 14 a 16½. — MO[...] WIJN tot *f* 24 per vat cont. met vrij wat handel. — JENEV[...] 100 % Amst. proef f 28½ a 29 per vat contant.

VRIJDAG 12 Oct. Tarwe ruim prijshoudend; 128 ℔ Nie[...] Bonte Poolsche *f* 530. Roge prijshoudend; 123 ℔ Pruisis[...] *f* 353. Garst *f* 5 hooger. Boekweit prijshoudend. Haver [...] der handel. Koolzaad op 9 vat op het Najaar 104½ £; April 102½ £. Raapolie op 6 week *f* 57¾; vlieg *f* 56¾; Mei *f* 56½. Lijnolie op 6 week *f* 46¾; vlieg *f* 45½.

227ste **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE KLASSE.

5de Lijst. Nos. 10408, 10494 en 18518 ieder *f* 400. N[...] 720 en 8561 ieder *f* 200. Nos. 150, 4631, 5272, 9300, 145[...] 15711, 17559 en 19260 ieder *f* 100. — 6de Lijst. No. [...] *f* 10000. No. 14950 *f* 400. No. 7494 *f* 200. Nos. 3206; 43[...] 4714, 6255, 6492, 7371, 9909, 10768, 10906, 15062, 155[...] 16524, 17107, 13054, 19575 en 19357 ieder *f* 100. — 7e L[...] No. 18808 *f* 1500. Nos. 7836, 8774, 9138 en 19283 ieder *f* 4[...] Nos. 2321 en 15575 ieder *f* 200. Nos. 482, 519, 790, 30[...] 4331, 14395, 11791, 19653 nn 19867 ieder *f* 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 11 *Oct.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLEV[...]
Nederl. W. S.	2½	pct.	63⁷⁄₁₆	*Polen.* Oblig.	4	pct.	68¼
„ „	3	„	75	*Spanje.* Oblig.	1	„	19
„ „	4	„	92⁵⁄₁₆	Obligatiën	3	„	37[...]
Amort. Synd.	3½	„	68⅛	Binnenl.	3	„	31[...]
Handelm.	4½	„	123	Amortisable			4[...]
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4[...]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	101¼	Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	99⅝	„ Metal.	5	„	62[...]
Dito 1828/29	5	„	99½	„ „ N.	5	„	73[...]
Cert. 1831/33	5	„	80½	„ „	2½	„	31[...]
Dito 1840	4	„	73½	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglits	4	„	73½	Rothschild	2½	„	60[...]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	39[...]
Cert. van dito	6	„		„	4		
				Amerika Bank-Act.			1[...]

DE VERTELLER ENZ.

ALLERLEI.

Voor maatschappijen van levensverzekering is eene zoo naauwkeurig mogelijke bepaling over den middelbaren duur des levens der menschen eene zaak van het grootste gewigt. Er zijn daarover in den jongsten tijd ernstige en menigvuldige studiën gemaakt, en als resultaat daarvan is ongeveer het volgende gebleken: In Frankrijk sterft er na het eerste jaar ⅙ der individuen, na 2 jaren is ⅕ gestorven, na 14 jaren ⅓, na 42 jaren de helft, na 69 jaren ¾, na 72 jaren ⅘, na 75 jaren ⅚. Voor 1789 rekende Duvillard, dat van de 100 menschen 50 hun 20ste jaar bereikten; sedert 1789 heeft een beslissende voortgang plaats gehad; de waarnemingen van Bienaymé van 1823—31 leeren, dat men in plaats van het cijfer 50, 60 zetten moet. Demontferrand beweert, dat van de 100 menschen zeven 80, twee 85, één 89 jaren bereiken, en dat van een millioen slechts 640 negentigers (van 90—99 jaren) zijn; Mathieu neemt slechts 491 aan, waaronder negen van 97 en vier van 99 jaren. De honderdjarigen bestaan naar Duvillard en Demontferrand in verhouding als 2 tot 10.000. Er zijn bevoorregte omstreken: b. v. in Carlisle in Schotland telt Milne negen honderdjarigen op 10,000 individuen. In Parijs sterft er jaarlijks hoogstens een honderdjarige. Benoiston de Chateauneuf vindt naar waarneming van 15 millioen menschen, dat 44 per honderd het 30e jaar beleven, 23 het 60e, 15 het 70e, 4½ het 80e, ⁴⁴⁄₇₃ het 90e jaar. Nu schijnt de middelbare leeftijd in Frankrijk 39 jaar 8 maanden te zijn; voor 20 jaar nam Bienaymé slechts 36 jaar aan; Demontferrand 33 jaar 8 maanden; in 1817 was hij slechts 31 jaar 3 maanden, voor 1789 volgens Duvillard 28 jaar 9 maanden; naar Villamé te Parijs in de 18e eeuw 32 jaren, in de 17e 26 jaar, in de 14e eeuw maar 17 jaren. In Frankrijk is slechts één 70 jarige onder 33 individuen, één 80 jarige onder 160, één 90 jarige onder 1900.

In Genève was de middelbare leeftijd 18 jaren 5 maanden in de 16e eeuw, 23 jaren 4 maanden in de 17e, 32 en 33 jaren, in de 18e; van 1815—1826 klom hij tot 38 jaren 10 maanden. In Stutgard was, wanneer men het tijdperk van 1762—1792 tegen dat van 1812—1827 overstelt, de verhouding der 60 jarigen als 22: 24, der 70 jarigen als 13: 14, der 80 jarigen als 10: 11 en der 90 jarigen als 8: 11. In 1840 was de middelbare leeftijd in Engeland meer dan 38 jaren, in Frankrijk 36½, in Hanover 35 jaar 4 maanden, in Sleeswijk-Holstein 34 jaren 7 maanden, in Holland 34 jaren, in Baden 32 jaren 9 maanden, in Napels 31 jaren 7 maanden, in Pruissen 30 jaren 3 maanden, in Wurtenberg 30 jaren en in Saksen 29 jaren.

Na de verovering van Sebastopol zijn aldaar zeer vele stukken geschut tot aan den mond in den grond gevonden; het waren oude stukken, te zeer versleten om tot kanonnen te dienen en die tot mortieren waren verwerkt. In het zand neergedrukt, en geene vrees tot ontploffen doende ontstaan, ontvingen zij eene dubbele lading, die door een kruidloop ontbrandde, en slingerden op deze wijze kogels op wonderbaarlijken afstand. De ontdekking van die stukken heeft ons opheldering verschaft van een verschijnsel, waarvan wij ons nog geen rekenschap hadden kunnen geven. Zeer dikwijls ontvingen onze ambulances, zeer verwijderd van [...] plaats waar gevuurd werd, projectielen; de keuken van [...] neraal *Bentinck*, gelegen op grooten afstand van de vest[...] werd geheel door kogels vernield. Generaal *Markham*, [...] Indie gekomen, was in een zijner stallen gegaan om [...] prachtig paard te bewonderen, dat aan een zijner adj[...] ten behoorde, toen een kogel in den stal vliegt en het p[...] voor 's generaals oogen doodt. Van waar kwamen die [...] gels! Men zou hebben kunnen gelooven dat zij als h[...] steenen neervielen. Thans weten wij wie ze zond, en [...] zij ter bestemder plaatse konden komen.

—

De firma *Strahan Paul en Co.*, welke zooals men [...] eenigen tijd geleden gefailleerd is, is eene der oudste [...] kiersbuizen der hoofdstad; zij dagteekent reeds van [...] en werd opgerigt onder de firma *Snow en Co.* In [...] schorste zij hare betalingen, daar hare fondsen doo[r] [...] willekeurigen maatregel van *Karel II* in beslag werde[n] [...] nomen. Onder de registers van dit huis heeft men er [...] gevonden van 1672, waaruit blijkt, dat toen de deci[...] rekening reeds in gebruik was. Op een dier oude regi[...] vindt men ook den volgenden zonderlingen post: „10 Ma[...] 1672 geleend 15 pd. st. aan lady X. . . ., waarvoo[r] [...] gouden kamerpot is gedeponeerd." Twaalf jaren gel[eden] [...] veranderde het hoofd der firma zijn naam van Snow in S[tra]*han*, daar hem op die voorwaarde 180,000 pd. st. door d[...] voormaligen boekdrukker der Koningin waren gelegateer[d]. Op dat tijdstip was de firma *Snow, Paul en Co.*

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.